

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

9 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de samenwerkingsovereenkomst 'Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' en de niveau 3-projecten

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de uitvoeringsproblemen met betrekking tot het decreet reductie van bestrijdingsmiddelen

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van het mestbeleid inzake daling van het gehalte organische stof in de bodem

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over uitstel en afstel van de superheffing mestverwerking

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de continuïteit van de beheersovereenkomsten water

Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

Donderdag 9 juni 2005

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.15 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de samenwerkingsovereenkomst 'Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' en de niveau 3-projecten

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Crevits tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de samenwerkingsovereenkomst 'Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' en de niveau 3-projecten.

Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de samenwerkingsovereenkomst 'Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' voorziet in de mogelijkheid om projecten in te dienen op niveau 3. In het verleden werden al enkele vragen gesteld over de samenwerkingsovereenkomsten, maar ik herinner me niet dat al een vraag werd gesteld over niveau 3.

Niveau 3-projecten willen op een geïntegreerde manier mogelijkheden en knelpunten van een specifiek gebied aanpakken. Het zijn zeer geïntegreerde projecten, en de relevante aspecten natuur, mobiliteit, water, energie, hinder en vaste stoffen moeten in samenhang worden bekeken.

Mijnheer de minister, de voorwaarden om een niveau 3-project te kunnen indienen, zijn zeer streng, waardoor – volgens mijn informatie – zeer

weinig projecten worden ingediend. Een aantal ingediende projecten werden afgekeurd omwille van de zware eisen.

Volgens mijn informatie werden de voorbije 3 jaar slechts zes projecten ingediend, waarvan er uiteindelijk maar twee werden opgestart. Mijnheer de minister, u moet me corrigeren als dat verkeerde informatie is. Onder meer de provincie West-Vlaanderen heeft een project ingediend dat werd goedgekeurd.

Niveau 3 werd indertijd gecreëerd voor ambitieuze gemeenten en provincies, maar het schiet een beetje zijn doel voorbij, want er is weinig interesse om een project in te dienen en de procedure om een project te laten goedkeuren is vrij zwaar. Hierdoor gaan vernieuwende, geïntegreerde en gebiedsgerichte projecten en initiatieven, die wel interessant zijn maar jammer genoeg niet aan alle voorwaarden voldoen, verloren.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat de afgelopen drie jaar heel weinig projecten werden ingediend voor niveau 3, en dat slechts 2 projecten effectief werden opgestart?

Bent u bereid de voorwaarden voor niveau 3 te herbekijken? Het voornaamste probleem is volgens mij de integrale aanpak.

– *De heer Patrick Lachaert treedt als voorzitter op.*

Van een niveau 3-project wordt verwacht dat het op alle deelgebieden goed scoort en een integratie teweegbrengt. Zeker voor gemeentebesturen lijkt het me een zware klus om een project in te dienen dat alle clusterniveaus integreert. Misschien moeten we proberen versoepeling aan te brengen.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, in het kader van de samenwerkingsovereenkomst kunnen inderdaad niveau 3-projecten worden ingediend. Het gaat niet enkel om gebiedsgerichte projecten, maar ook om doelgroepgerichte projecten.

Mevrouw Crevits, omdat u vraagt hoe het staat met de projecten, zal ik ze opsommen. Voor de fase 2002-2004 werden door volgende lokale overheden niveau 3-projecten ingediend met een gebiedsgerichte invalshoek: De Panne, West-Vlaanderen, Hasselt en Leuven. Projecten met een doelgroepgerichte invalshoek werden ingediend door de intercommunale voor de ontwikkeling van het gewest Mechelen en omgeving (IGEMO), in naam van 7 gemeenten, en Limburg.

In totaal werden 7 projectvoorstellen door 10 gemeenten en 2 provincies ingediend. Voor De Panne en West-Vlaanderen ging effectief een gebiedsgericht project op niveau 3 van start. De provincie West-Vlaanderen diende nog een bijkomend niveau 3-project in, dat meegenomen zal worden in de overeenkomst 2005-2007.

Hasselt en Leuven trokken op eigen initiatief hun projectvoorstellen in, omdat het projectvoorstel onder meer deel uitmaakte van een groter project dat al liep, en de timing of uitwerking ervan nog moeilijk kon worden afgestemd.

Het project van IGEMO kon rekenen op de instemming van de milieuadministratie, maar het werd door de Inspectie van Financiën, hierin gevolgd door de minister van Begroting, negatief geëvalueerd omwille van de inhoud van het project. Het project had betrekking op een voorbereiding op een effectief project, namelijk het onderzoek naar een maatschappelijk draagvlak voor een duurzaamheidskaart. Ook het project van de provincie Limburg rond duurzaam bouwen en wonen werd door de Inspectie van Financiën negatief geadviseerd. De Inspectie van Financiën stelde de opportuniteit van het project in vraag en vond het project geen voldoende meerwaarde hebben ten opzichte van de bestaande initiatieven en acties om het als een niveau 3-project te behouden.

Niveau 3 is uitgeschreven voor de meest ambitieuze lokale overheden. Alleen gemeenten en provincies die voldoende inspanningen leveren op

niveau 1 en niveau 2, kunnen een niveau 3-project indienen. Uiteindelijk kwamen hiervoor, voor de fase 2002-2004, 20 gemeenten en 4 provincies in aanmerking. Hiervan dienden 10 gemeenten en 2 provincies ook effectief een projectvoorstel in. Dat betekent dat de helft van de mogelijke indieners een projectvoorstel heeft ingediend.

In de voorbereiding van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2005-2007 werden een aantal evaluatiecriteria op niveau 3 geschrapt of anders omschreven, met als doel de instapdrempel voor niveau 3 te verlagen. Ik zal laten evalueren of dit volstaat om meer gemeenten en provincies ertoe aan te zetten een goed niveau 3-project in te dienen. Indien nodig zullen voor de volgende jaren van de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst nog verdere bijstellingen worden gezocht.

Een eerste aanzet hiertoe zal overigens reeds gegeven worden bij het onderzoek naar verdere administratieve vereenvoudiging van de samenwerkingsovereenkomst, dat op dit ogenblik loopt in overleg met de gemeenten en provincies. Terecht brengt u dit onderwerp zo veel mogelijk te berde. De samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten en provincies loopt. Ik hoop binnenkort tekst en uitleg te kunnen verschaffen bij de voorstellen en de vereenvoudiging.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik leid eruit af dat er vrij weinig projecten ingediend werden. Ik merk ook dat er al een aantal vereenvoudigingen werden aangebracht en dat de instapdrempel wat verlaagd werd. Het schoentje wringt bij het uitgewerkte projectvoorstel, want daarin moet al een uitgebreide beschrijving zitten van de toetsing aan de criteria van alle clusters. Ik wil u vragen om daar aandacht aan te besteden, want door een beetje soepeler te zijn, kunnen extra vernieuwende projecten in aanmerking komen. Het is toch de bedoeling van de samenwerkingsovereenkomst om de gemeenten te stimuleren om de projecten in te dienen. Op horizontaal niveau wordt toch wel vrij veel gevraagd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de uitvoeringsproblemen met betrekking tot het decreet reductie van bestrijdingsmiddelen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Crevits tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de uitvoeringsproblemen met betrekking tot het decreet reductie van bestrijdingsmiddelen.

Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 4 oktober 2004 heb ik al een vraag om uitleg gesteld over het decreet houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten. U kondigde een evaluatie van het decreet aan in de loop van 2005. Vandaag staan de gemeenten en provincies die voor het nulgebruik hebben gekozen, voor een aantal acute problemen.

Het decreet voorziet in twee mogelijkheden om tot de vermindering van bestrijdingsmiddelen over te gaan. Ofwel kan worden geopteerd voor een reductieprogramma waarbij het gebruik van bestrijdingsmiddelen wordt afgebouwd tijdens een periode die loopt tot 1 januari 2015. Ofwel wordt gekozen voor een reductieprogramma voor een nulgebruik vanaf 2004, mits een aantal uitzonderingen.

Een aantal gemeenten en provincies kozen ervoor om voor hun groendomeinen en waterlopen geen bestrijdingsmiddelen meer te gebruiken. Dat is onder meer het geval voor de provincie West-Vlaanderen. Daar worden sensibilisatiecampagnes gevoerd langs de wegen om de mensen ervan te overtuigen dat het beter is om weinig of geen bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Op dit ogenblik zijn er echter een aantal problemen. Het belangrijkste is het distelprobleem.

De provincies en gemeenten die kozen voor een nulgebruik vanaf 2004, moeten dat nulgebruik handhaven en kunnen er slechts van afwijken in het geval van acute gezondheidsrisico's, tenzij ze van bij de aanvang een afwijking hebben aangevraagd voor een bepaalde zone. Het gevolg is dat de distels niet chemisch bestreden mogen worden,

maar met een zeis moeten worden gemaaid. Dat levert nogal wat problemen op.

Via de website kan een afwijking worden aangevraagd of er kan informatie over afwijkingen worden opgevraagd bij het steunpunt. Distels worden echter niet beschouwd als een gevaar voor de gezondheid. In theorie kan er dus geen sprake zijn van een afwijking.

Mijnheer de minister, welke verhouding bestaat er tussen de twee bovenvermelde reductieprogramma's? Hoeveel en welke provincies en gemeenten hebben gekozen voor het nulgebruik? Is dat aantal positief en voldoet het aan de verwachtingen, of heeft de overgrote meerderheid gekozen voor een geleidelijke afbouw? Welke optie heeft het Vlaamse Gewest inzake pesticidenreductie gekozen voor zijn domeinen en langs de wegen en waterlopen?

We zijn halverwege 2005. Werd al gestart met de evaluatie of weet u reeds op welke wijze de evaluatie aangepakt zal worden?

Hebt u begrip voor de gemeenten en provincies die voor nulgebruik hebben gekozen en moeilijkheden ondervinden? Wat is uw houding ten aanzien van het voorstel om een mogelijkheid te bieden om gemotiveerd over te stappen op een geleidelijke afbouw voor bepaalde probleemgebieden? De keuze voor het nulgebruik werd immers gemaakt op het ogenblik dat niet alle gevolgen konden worden ingeschat.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, wij hebben het voorstel van decreet tijdens de vorige legislatuur besproken. Ik heb er altijd voor gewaarschuwd dat het instappen in de nuloptie heel veel gevolgen met zich zou meebrengen voor het personeel van de gemeenten en openbare besturen. De nuloptie vergt immers een volledig andere werkwijze. We moeten steden, gemeenten en andere openbare besturen de kans geven om geleidelijk aan te werken. In mijn stad werd gekozen voor een langzame afbouw vanaf 2010. Dat lijkt me de meest wenselijke optie.

De heer Patrick Lachaert: Mijnheer Matthijs, ik deel uw mening. Ook wij hebben voor die optie gekozen. De kerkhoven blijken het grootste probleem te zijn.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Matthijs, ik was er niet bij tijdens de vorige legislatuur, maar u hebt blijkbaar profetische woorden uitgesproken. Ik zal de gevolgen samen met u overlopen.

Op basis van de ingediende reductieprogramma's kan besloten worden dat 6 percent van de openbare diensten kiest voor een nulgebruik. Er werd indertijd van uitgegaan dat iedere openbare dienst op eigen snelheid de pesticidenreductie moet kunnen realiseren. Daarom kon ofwel gekozen worden voor het nulgebruik ofwel een reductieprogramma ingediend worden voor het afbouwen van het gebruik tot en met uiterlijk 2014. Dit staat in het decreet van 21 december 2001 houdende vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare diensten in het vlaamse Gewest en het uitvoeringsbesluit van 14 juli 2004. De gemeenten Zelzate, Retie, Grobbendonk en Hasselt hebben voor een nulgebruik gekozen. Conform het decreet behoren ook gemeenten die geen reductieplan indienden tot deze groep. Momenteel zijn dat er tien. Voor de domeinen, wegen en waterwegen van het Vlaamse Gewest werd een reductieplan met afbouwscenario ingediend.

Er werd een eerste inventaris opgemaakt uitgaande van gegevens uit de ingediende reductieplannen van 37 gemeenten en 4 andere openbare diensten. Een eerste vaststelling is dat de POCER-indicator (Pesticide Occupational and Environmental Risk Indicator), en dus de milieuschade, in 2003 halveerde ten opzichte van 2002. In een volgende fase wordt de kostenanalyse aangevat. Informatie uit de recent georganiseerde opendeurdagen zal ook worden meegenomen bij de evaluatie. Bij de evaluatie worden organisaties als de VVSG en de VVP betrokken.

Conform het decreet kan er, indien voor het nulgebruik gekozen werd, uitsluitend nog een tijdelijke afwijking bekomen worden voor acute en redelijkerwijze niet te voorzien plagen die een gevaar inhouden voor mens en/of milieu of in het geval van situaties die een ernstige bedreiging vormen of kunnen vormen voor de veiligheid van de mens en waarvoor tegelijkertijd geen afdoende alternatieve bestrijdingswijzen voorhanden zijn. Dit zegt het decreet, en van een minister wordt verwacht dat hij decreten uitvoert, tenzij het parlement die decreten wijzigt.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de minister, ik had u graag horen zeggen dat het bestrijden van distels beschouwd moet worden als een tijdelijke en niet te voorziene plaag zodat er zeer snel zou kunnen worden opgetreden. Het zal de taak van het parlement zijn een voorstel tot wijziging van decreet in te dienen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Hilde Crevits tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van het mestbeleid inzake daling van het gehalte organische stof in de bodem

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Crevits tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van het mestbeleid inzake daling van het gehalte organische stof in de bodem.

Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uit het recent verschenen bodemvruchtbaarheidsonderzoek van de Bodemkundige Dienst van België over de periode 2000 tot 2003 blijkt dat het gehalte organische stof in de bodem verder daalt en problematisch kan worden. Stabiele organische stof is nochtans cruciaal voor een duurzame bodemvruchtbaarheid en vormt een wezenlijk element in de strijd tegen erosie. Voor biologische landbouw, die grotendeels rechtstreeks afhankelijk is van die bodemvruchtbaarheid, is voldoende humus extra belangrijk. Ook het Steunpunt Duurzame Landbouw onderschrijft het belang van organische stof in de bodem door het aan te wijzen als een duurzaamheidsindicator bij uitstek.

Het huidige mestbeleid is er mee verantwoordelijk voor dat de mogelijkheden om deze evolutie om te buigen, worden beperkt. Voornamelijk het feit dat organische bodemverbeterende middelen met een hoog gehalte aan stabiele organische stof niet worden gewaardeerd naar hun specifieke eigen-

Crevits

schappen, bemoeilijkt een correct gebruik van deze producten. In het geval van GFT-compost, zoals groencompost, is de werking van stikstof in het eerste jaar na gebruik beperkt tot gemiddeld 5 tot 15 percent. In het kader van de toegelaten bemestingslimieten van het huidige mestdecreet moet echter de volledige inhoud in rekening gebracht worden.

Het zogenaamde besluit traagwerkende meststoffen brengt weinig zoden aan de dijk omdat geen rekening wordt gehouden met de feitelijke beschikbaarheid van de nutriënten. De dosis die in het geval van een dergelijk stabiel bodemverbeterend middel gegeven kan worden, blijft daardoor al bij al te beperkt. Daarom is de landbouwer vandaag volstrekt niet gestimuleerd om die GFT-compoststoffen te gebruiken. Hij zal er steeds voor opteren om zo veel mogelijk snelwerkende meststoffen te gebruiken, met een maximale effectiviteit van de nutriënten. Dergelijke producten zorgen per definitie voor weinig aanbreng van stabiele organische stof, waardoor we in een cirkel zitten en er geen impulsen worden gegeven om de bodemvruchtbaarheid te verbeteren.

Mijnheer de minister, kunt u duiding geven bij de evolutie van het organische stof- en humusgehalte op Vlaamse cultuurgronden? Ziet u kansen om deze negatieve evolutie te keren? Denkt u dat het nieuwe MAP hierop kan inspelen door bijvoorbeeld een uitzondering te voorzien op de bemestingsnormen? Welke mogelijkheden heeft de individuele landbouwer om het gehalte organische stof en humus op zijn velden op peil te houden? Waarom wordt bij organische bodemverbeterende middelen, zoals GFT-compost of groencompost bijvoorbeeld, enkel rekening gehouden met de totale stikstofinhoud en niet met de traagheid en de spreiding over jaren waarmee deze stikstof vrij komt?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de vraag van mevrouw Crevits is terecht. Metingen tonen aan dat het gehalte organische stof in onze bodem naar beneden gaat. Ik wil echter ook de keerzijde van de medaille belichten, namelijk dat een hoog gehalte organische stof in de bodem bij mineralisatie kan zorgen voor een hoog nitraatresidu in de

bodem. Daardoor krijgen we problemen met de Europese nitraatrichtlijn. Als we werken met een vaste nitraatresidunorm, zouden we net de goede boeren kunnen straffen. We moeten opletten dat we dat niet doen. Mijnheer de minister, wilt u pleiten voor wetenschappelijk onderzoek naar hoe we dat op elkaar kunnen afstemmen en met elkaar kunnen rijmen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mevrouw Rombouts, we moeten dat inderdaad verder onderzoeken.

Mevrouw Crevits, uit een recente publicatie van de Bodemkundige Dienst van België blijkt dat er in de periode 1985-1995 gemiddeld een lichte daling van de algemene organische stoffen in de akkerbouwpercelen werd vastgesteld. In de periode 1996-2003 wordt die dalende tendens versterkt.

De Bodemkundige Dienst van België schrijft de evolutie van het humusgehalte toe aan diverse factoren: toenemende ploegdiepte in bepaalde regio's, vermindering in de aanbreng van stabiele organische stoffen als gevolg van de mestwetgeving, minder inploegen van oogstresten, bijvoorbeeld tarwestro, en aanwezigheid van gescheurde weilanden waarvan het koostofgehalte na een aantal jaren afneemt. Daarnaast is er ook de evolutie van de landbouwsector van de laatste decennia en de samenhangende gevolgen van bemestingspraktijken, zoals het verhoogde gebruik van mengmest ten koste van stalmest.

Ik ben het er niet mee eens dat het mestbeleid verantwoordelijk is voor de daling van het gehalte organische stoffen in de landbouw. De landbouwer heeft als eigenaar of pachter de grootst mogelijke exploitatievrijheid met betrekking tot zijn gronden en kan in het kader van de goede landbouwpraktijken zelf voor een evenwicht zorgen.

Ik wil het mestbeleid zeer eenvoudig houden en heb aan de landbouwers vrijheid maar ook verantwoordelijkheid gegeven. Het zorgen voor het organische stof- en humusgehalte op Vlaamse cultuurgronden behoort niet tot mijn bevoegdheid en is evenmin een van de doelstellingen van de nitraatrichtlijn, waarvan het MAP een actieprogramma is. De maatregelen en landbouwpraktijken die de nitraatrichtlijn in de bijlagen vastlegt, zijn er vooral op gericht dat de afvoer van nutriën-

Peeters

ten naar het water zo veel mogelijk wordt beperkt. Ik ben niet van plan de bemestingsnormen te wijzigen en ingewikkelder te maken. Maar daarin heeft het Vlaams Parlement het laatste woord.

Over welke mogelijkheden de individuele landbouwer heeft om het organische stof- en humusgehalte op zijn velden op peil te houden, kan ik weinig zeggen omdat ik geen minister van Landbouw ben. Ik kan wel zeggen dat het perceelsmanagement zeer belangrijk is om het organische stof- en humusgehalte op peil te houden. Het inwerken van stabiele oogstresten zoals stro, maïsstoppels, enzovoort, het inpassen van groenbemesters in het teeltplan, niet kerende bodembewerking en directe inzaai, en een beredeneerde meststoffenkeuze zijn mogelijkheden om het organische stof- en humusgehalte op peil te houden.

In het kader van traag werkende organische meststoffen, zoals in artikel 17, paragraaf 8 van het Mestdecreet staat, werd in 2002 een uitvoeringsbesluit goedgekeurd en gewijzigd in 2005 omtrent de opbrenging van andere meststoffen in de winter en de opbrenging van dierlijke mest en andere meststoffen binnen een meerjarig perspectief van maximaal 3 jaar. Ook voor deze traagwerkende organische meststoffen moet het nitraatresidu in het najaar worden gerespecteerd. Binnen de bestaande bemestingsnormen is er marge genoeg om het koolstof- en humusgehalte op peil te houden.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Er zijn inderdaad tegengestelde signalen. Enerzijds moeten we de daling van de organische stoffen in de bodem stopzetten. Anderzijds hebt u, mijnheer de minister, ook andere problemen aangekaart. Misschien moet er inderdaad nog veel wetenschappelijk onderzoek gebeuren om tot een adequate oplossing te komen.

Minister Kris Peeters: Ik probeer water en vuur te verzoenen, maar met de hulp van deze commissie zal dat zeker lukken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over uitstel en afstel van de superheffing mestverwerking

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Rombouts tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over uitstel en afstel van de superheffing mestverwerking.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, enkele weken geleden trad het uitvoeringsbesluit over uitstel en afstel van de superheffing bij mestverwerking in werking. Door het besluit kunnen mestverwerkingsplichtige bedrijven uitstel krijgen voor het betalen van de superheffing op mest, die ze te weinig of helemaal niet hadden verwerkt, omdat de mestverwerkingsinstallaties op dat moment nog niet operationeel waren. Als de mestverwerkingsinstallatie later volledig op punt staat, en 20 percent meer mest wordt verwerkt dan wettelijk verplicht is, kan het uitstel voor betaling van de superheffing overgaan in een volledig afstel van de superheffing.

Het besluit over uitstel en afstel is een erg technisch besluit, en op het terrein bestaat nog enige onduidelijkheid over het exacte toepassingsgebied ervan. Het is niet duidelijk wie nu wel of niet in aanmerking komt voor uitstel en afstel. Ook over de concrete hoeveelheid mest die nu effectief verwerkt moet worden, bestaat nog de grootste onduidelijkheid, omdat de individuele bedrijfsleider niet voor het eigen bedrijf kan uitrekenen hoeveel verwerkt moet worden.

Het uitrekenen van de hoeveelheid te verwerken mest moet gebeuren door de Mestbank. De Mestbank stelt in een presentatie dat dat pas in september zal gebeuren, maar dan is het jaar bijna verstreken. Het is duidelijk dat het nog voor het zomerreces moet gebeuren, opdat de mestverwerkers de kans krijgen om in de tweede helft van het jaar alles op alles te zetten om te voldoen aan de volledige verplichte mestverwerkingshoeveelheid.

De mestverwerkingsplichtige bedrijven gaan er ook van uit dat zij de 20 percent bijkomende verwerking niet kunnen halen, omdat de basismest-

Rombouts

verwerkingspercentages zeer hoog zijn, namelijk 80 en 95 percent. Het decreet stelt enkel dat de verwerkte hoeveelheid mest hoger moet zijn dan de verplichte hoeveelheid. Er wordt niet gesproken over een bepaald percentage. Het is de vraag of 20 percent eigenlijk niet onredelijk veel is.

Mijnheer de minister, waarom geeft de Mestbank niet absoluut prioriteit aan het berekenen van de hoeveelheid mest die de verwerkingsplichtige bedrijven moeten verwerken om uitstel en afstel van de superheffing te krijgen? Waarom heeft men ervoor gekozen de mestverwerkingsplichtige bedrijven 20 percent meer te laten verwerken om volledig afstel te krijgen voor de superheffing? Wie heeft dat cijfer voorgesteld? Is dat overlegd met de sector? Wat is de visie van de sector? Is het een realistisch percentage?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, de Mestbank – waarbij ik me natuurlijk heb geïnformeerd om op de vraag te kunnen antwoorden – verzekert mij dat zij al het mogelijke doet om zo snel mogelijk de hoeveelheid mest die verwerkingsplichtige bedrijven moeten verwerken, te berekenen. We zullen dat opvolgen, maar ik ga ervan uit dat dat in de praktijk ook zal gebeuren.

Mevrouw Rombouts, zoals u weet, is de mestverwerkingsplicht een zeer complexe materie die alleen door een beperkte groep specialisten kan worden berekend. Ook binnen de Mestbank is het aantal specialisten beperkt. Deze worden echter maximaal ingezet voor het berekenen van de verwerkingsplicht. De dossiers worden, gezien hun complexiteit, individueel behandeld, en dat vergt enige tijd.

De Mestbank plant de berekening in september kenbaar te maken aan de bedrijven. Het tijdstip hangt ook samen met het feit dat voor het bepalen van de verwerkingsplicht onder andere de gegevens van de mestbankaangifte van het aanslagjaar 2005 nodig zijn. De input van deze gegevens wordt eind augustus afgerond, zodat de laatste stap in de berekening pas nadien kan gebeuren, en bijgevolg ook de kennisgeving aan de bedrijven pas dan kan gebeuren.

Mevrouw Rombouts, u knikt van nee en u zult daar straks waarschijnlijk enige verduidelijking

bij geven, maar dat is de informatie die ik van de Mestbank heb gekregen.

Ik wil in de eerste plaats stellen dat het huidige besluit over uitstel en afstel inhoudelijk een beslissing is van de vorige Vlaamse Regering, die de keuze heeft gemaakt om 20 percent extra te laten verwerken. Ik heb opgezocht hoe de keuze tot stand is gekomen, want ook de vorige Vlaamse Regering heeft de lat niet zonder enige raadpleging op 20 percent gelegd. Er ging een procedure vooraf aan de definitieve goedkeuring.

Mevrouw Rombouts, u kunt zeggen dat ik het besluit had kunnen wijzigen, maar ik heb ervoor gekozen het besluit toch te laten doorgaan in de huidige vorm, om de bedrijven die geïnvesteerd hebben zo snel mogelijk tegemoet te komen via een, weliswaar strikte, regeling.

Het alternatief was geen regeling of een inhoudelijke aanpassing van het besluit, waarbij de procedure opnieuw moest worden doorlopen. Dat zou de onzekerheid voor de landbouwers nog langer laten duren. U moet weten dat de aanpassing van het Mestdecreet, dat de uitstel- en afstelregeling mogelijk maakte, al in december 2003 werd goedgekeurd.

De Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek, waarin ook de landbouworganisaties vertegenwoordigd zijn, heeft destijds advies uitgebracht over het besluit. Het advies was verdeeld. De milieubeweging ging akkoord met de 20-percentregeling. De wetenschappelijke delegatie en de SERV gingen akkoord, mits plafonnering op het niveau van de productie van het bedrijf. De landbouworganisaties vonden 20 percent te hoog.

Om aan de opmerkingen van de landbouwsector tegemoet te komen, werd het besluit aangepast en een gedeeltelijk afstel van 50 percent mogelijk, wanneer aan de verwerkingsplicht in een bepaald jaar is voldaan zonder extra verwerking. In het besluit staat ook dat, om de 20 percent extra te realiseren, contracten, zogenaamde substitutiecontracten kunnen worden afgesloten met niet-verwerkingsplichtige bedrijven die mest verwerken.

We stellen alles in het werk om MAP 3 in de commissie verder te bespreken.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de minister, ik wil nog eens duidelijk stellen dat het een goed besluit is, en dat landbouwers op deze manier kansen krijgen. Het was mijn vraag of 20 percent een haalbaar cijfer is, aangezien de mestverwerkingsplicht momenteel al hoog is.

Ik wil toch vragen om met de Mestbank te bekijken of er richtcijfers kunnen worden gegeven. Als alles pas in september rond is, zal het heel moeilijk zijn voor de landbouwers om dan nog te plannen hoe ze de 20 percent extra zullen verwerken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de continuïteit van de beheersovereenkomsten water

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Rombouts tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de continuïteit van de beheersovereenkomsten water.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de loop van het jaar 2000 hebben heel wat landbouwers een contract afgesloten met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), voor een beheersovereenkomst water. De meeste contracten gingen op 1 oktober 2000 van start, en eindigen op 30 september 2005. Deze contracten worden oktobercontracten genoemd. De landbouwers die later van start zijn gegaan, hebben contracten die lopen vanaf 1 januari van een bepaald jaar, en eindigen op 31 december 5 jaar later. Dat zijn de zogenaamde januaricontracten.

Er blijkt nu een probleem te zijn met de continuïteit van de oktobercontracten. Volgens de VLM kunnen de landbouwers met oktobercontracten dit najaar geen verlenging meer krijgen vanaf 1 oktober 2005. Ze kunnen pas een nieuw contract krijgen vanaf 1 januari 2006. Dit uitstel van drie maanden lijkt op het eerste zicht niet zo erg, maar heeft verregaande financiële en leefmilieukundige gevolgen. Door de specifieke uitgangssi-

tuatie van 2000 heeft deze verschuiving tot gevolg dat de landbouwers geen premie krijgen voor het teeltjaar 2005. Daarnaast wordt in 2005 ook geen bodemstaal genomen, zodat de meetwaarden van de percelen in de beheersovereenkomst voor 2005 niet opgevolgd worden. Het is niet denkbeeldig dat de landbouwers veel minder gemotiveerd zullen zijn in 2005, omdat ze weten dat er geen nitraatresidumeting zal zijn in het najaar en ze voor hun inspanningen toch niet beloond zullen worden.

De VLM heeft een denkspoor ontwikkeld waardoor de landbouwers een overbrugging zouden krijgen voor de periode tussen oktober 2005 en december 2005, maar hierdoor verliezen de landbouwers nog steeds negen twaalfde van hun premie voor 2005. Het is vooral spijtig dat door de discontinuïteit in de beheersovereenkomsten water, het voornamelijk de landbouwers zijn die milieukundig tot de beste landbouwers van Vlaanderen behoren, die gestraft zullen worden.

Het advies van de Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek is dan ook unaniem. In het voortgangsrapport Mestbank 2004 pleit de groep voor een continuïteit van de beheersovereenkomsten water afgesloten in 2000. De eenvoudigste oplossing lijkt dan ook te zijn om een regeling te voorzien waarin de oktobercontracten gewoon voortgezet worden.

Mijnheer de minister, mijn vraag is eenvoudig. Op welke wijze kunt u voorzien in een continuïteit van de beheersovereenkomsten water afgesloten in 2000? Hoe kunt u de landbouwers motiveren om ook in 2005 inspanningen te leveren voor een beredeneerde bemesting in de kwetsbare gebieden water?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Rombouts, in het regeerakkoord staat duidelijk vermeld dat administratieve vereenvoudiging een noodzaak blijft. Eenvoudige procedures binnen de overheid, en tussen de overheid enerzijds en de burgers en ondernemingen anderzijds, zorgen voor een effectiever en efficiënter bestuur. Ook de landbouwers zijn hiervoor vragende partij en ik ondersteun hun vraag om een vereenvoudiging door te voeren. Met het oog op deze administratieve vereenvoudiging werd aan de Vlaamse Landmaatschappij gevraagd om voorstellen te doen en om ook te werken aan een inte-

Peeters

gratie van alle regelgevingen met betrekking tot de beheersovereenkomsten.

Aan de Europese Commissie werd gevraagd om haar goedkeuring te hechten aan heel wat verregaande vereenvoudigingen van de beheersovereenkomsten water. Administratieve verplichtingen zoals het bemestingsplan en het berekeningsblad zouden worden geschrapt en het ingewikkelde systeem van detailovereenkomsten zou worden vervangen door een eenvoudige oppervlakteaanduiding bij de aangifte. Door deze vereenvoudiging kan de landbouwer heel wat tijd uitsparen en kan de administratie efficiënter werken. Dit zal heel wat landbouwers motiveren om opnieuw een beheersovereenkomst te sluiten.

Het huidige besluit voor de beheersovereenkomsten water staat niet toe dat er contracten met ingangsdatum 1 oktober worden gesloten, maar enkel contracten met als ingangsdatum 1 januari. Als de bestaande regeling, waarbij contracten een aanvang namen op 1 oktober 2000, zou worden verlengd, dan zou de regelgeving moeten worden gewijzigd.

Uw vraag is pertinent en daarom wil ik de zaak bekijken samen met de Mestbank en met minister-president Leterme, tevens bevoegd voor Landbouw. Op vrijdag 10 juni 2005 vindt hierover een vergadering plaats.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben blij dat ik met mijn vraag de aandacht heb gericht op de problematiek. Ik hoop dat met het kabinet en de VLM zo spoedig mogelijk naar een oplossing zal worden gezocht.

Een besluit wijzigen vergt natuurlijk enige tijd. Het zal snel weer oktober zijn. Ik wil niemand opjagen, maar het is de hoogste tijd om iets te doen. Ik hoop dat u me op de hoogte zult houden van de evolutie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.59 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

